

Cải thiện khả năng nghe hiểu tiếng Anh của sinh viên Trường Đại học Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội thông qua kỹ thuật nghe chép chính tả

Nguyễn Thị Như Quỳnh*

Th.S, Khoa Tiếng Anh, Trường ĐHNN, ĐHQG Hà Nội

Received: 6/01/2024; Accepted: 16/01/2024; Published: 26/01/2024

Abstract: This study aimed to examine how dictation can help students improve their listening comprehension as well as the challenges they face and how they feel about using dictation to do so. The study uses tests and questionnaires as well as teaching diaries and interviews. According to the research results, listening comprehension has improved significantly and the majority of students appreciate dictation. Additionally, it is believed that the listener; real-life context, speaker; linguistic features, and content are all factors that contribute to students' difficulty in developing listening skills through reading spelling skills. In order to support students and teachers in implementing new methods of learning and teaching English, some methods are proposed in teaching English to learners.

Keywords: Dictation, listening comprehension, information collection

1. Đặt vấn đề

Ngôn ngữ được sử dụng rộng rãi nhất trên thế giới hiện nay là tiếng Anh, vì vậy việc học ngôn ngữ này mang lại cho chúng ta một công cụ có giá trị để giao tiếp liên văn hóa. Nhưng nhiều sinh viên (SV) phải vật lộn rất nhiều trong quá trình học tập và làm bài thi, đặc biệt là với kỹ năng nghe. Không thể nói quá giá trị của việc lắng nghe khi học một ngôn ngữ. Nghe cung cấp cho người học kiến thức họ cần để hiểu ngôn ngữ và sử dụng nó. Ngoài ra, nó cung cấp cho SV đầu vào cần thiết để hỗ trợ việc học và thực hành ngôn ngữ của họ.

Theo Arono (2014), nghe không chỉ là một kỹ năng ngôn ngữ cơ bản mà còn rất quan trọng để tạo ra đa phương tiện tương tác, giúp cải thiện kỹ năng nghe quan trọng của SV. Trong khi Fisher và Terry (1980) khẳng định rằng việc dạy nghe cho SV tiểu học, THCS hoặc thậm chí THPT là khó khăn thì ngay cả SV đại học cũng thường cảm thấy lạc lõng khi được giao bài nghe mới vì họ không thể hiểu hết chủ đề. Hơn nữa, vì người nói thường nói quá nhanh nên họ không đoán trước được âm thanh, ngữ điệu và từ được nhấn trọng âm trong đoạn hội thoại.

Để việc dạy và học nghe của SV trở nên thú vị và hiệu quả hơn, GV nên sử dụng các kỹ thuật và chiến lược phù hợp. Nghe hiểu tiếng Anh là kỹ năng ngôn ngữ mà SV gặp khó khăn nhất trong các câu trả lời tới từ các SV tham gia khảo sát. Nhiều SV vẫn gặp khó khăn trong việc phân biệt âm, nghĩa và nội dung của từ khi nghe nói tiếng Anh. Điều này

cho thấy các SV vẫn có thể hiểu được những gì họ đang nghe, nhưng không hoàn toàn bắt được toàn bộ ý trong đoạn hội thoại.

Mục đích của bài nghiên cứu này là để tìm hiểu về hiệu quả cũng như ảnh hưởng của kỹ thuật nghe chép chính tả lên việc cải thiện kỹ năng nghe của SV Đại học Luật thông qua khảo sát mức độ hiệu quả dựa trên điểm thi nghe cuối kì và giữa kì tương ứng với trước và sau khi luyện tập các bài nghe chép chính tả; thông qua đó xác định thái độ thích nghi của SV với phương pháp dạy học nghe chép chính tả trong quá trình dạy và luyện nghe tiếng Anh, đồng thời xác định các vấn đề SV thường gặp khi làm bài nghe tiếng Anh để từ đó giúp SV cải thiện kỹ năng nghe hiểu thông qua các phương pháp nghe chép chính tả.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Kỹ năng nghe

Howart và Dankin (1974) định nghĩa lắng nghe là khả năng nhận biết và hiểu những gì người khác đang nói. Hiểu được giọng hoặc cách phát âm của người nói, cấu trúc ngữ pháp và từ vựng, và ý nghĩa, tất cả đều thuộc quy trình này. Lundsteen (1978), người có cùng quan điểm, định nghĩa lắng nghe là quá trình chuyển ngôn ngữ nói thành ý nghĩa trong tâm trí. Theo Goss (1982), nghe cũng là một quá trình hiểu và sắp xếp những gì nghe được thành các yếu tố từ vựng có thể hiểu được nghĩa. Bowen (1985) cũng đã chứng minh rằng nghe là cần thiết để hiểu ngôn ngữ nói.

SV chia nhỏ ngôn ngữ nói thành các âm thành

phần của nó, phân loại chúng theo các loại từ vựng và cú pháp, đồng thời diễn giải ý định của người nói. Thông qua các định nghĩa trên, có thể rút ra một định nghĩa chung về khả năng nghe, đó là kỹ năng giúp người nghe tiếp nhận thông tin và giải thích các thông điệp thông qua quá trình giao tiếp, quá trình thu thập thông tin, nắm bắt vấn đề nhằm nâng cao khả năng xử lý thông tin cũng như cải thiện khả năng tương tác và phản hồi giữa các đối tượng trong quá trình giao tiếp, và trong quá trình luyện kỹ năng nghe bằng phương pháp nghe chép chính tả.

SV có thể luyện tập khả năng phản xạ để tiếp nhận thông tin thông qua quá trình nghe và xử lý thông tin để luyện tập với mục đích sử dụng từ ngữ như khi nghe chép chính tả và rộng hơn là luyện tập để khiến phản xạ sử dụng thông tin nghe được có thể sử dụng và áp dụng trong quá trình xử lý thông tin một cách nhuần nhuyễn.

2.2. Kỹ năng nghe hiểu (Listening comprehension)

Renukadevi (2014) phác thảo rằng phần lớn mọi người có được 45% kỹ năng ngôn ngữ của họ thông qua nghe, 30% qua nói, 15% qua đọc và 10% bằng cách viết. Điều này chỉ ra rằng lắng nghe là một thành phần thiết yếu của hiệu quả giao tiếp. Theo Gutierrez-Ang (2009), gần 90% thông tin mà mọi người tiếp thu được thông qua mắt và tai của họ, đây là bằng chứng bổ sung về giá trị của việc lắng nghe. Ngoài ra, theo Kurita (2012), nâng cao kỹ năng nghe của người học hoặc nghe hiểu tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiếp thu ngôn ngữ bằng cách tăng lượng đầu vào có thể hiểu được. Kết quả là kỹ năng nghe của học sinh sẽ được cải thiện, điều này sẽ thúc đẩy họ tìm kiếm cơ hội để nói tiếng Anh trong các ngữ cảnh khác và với người bản ngữ.

Tóm lại, lắng nghe là điều cần thiết cho cả việc tiếp thu và xử lý thông tin mới. Bước đầu tiên trong việc học một ngôn ngữ mới, cũng như học bất kỳ kỹ năng mới nào, là học cách lắng nghe. Mọi người thu được lợi ích từ việc lắng nghe người khác vì nó giúp họ hiểu những gì đang được nói. Vì vậy, điều quan trọng là cải thiện kỹ năng nghe, đặc biệt là khi học một ngôn ngữ. Trí nhớ của học sinh được củng cố trong quá trình đọc chính tả bằng cách tập trung và ghi nhớ thông tin cho đến khi có thể viết ra. Ngoài ra, bằng cách sử dụng kỹ thuật này, học sinh có thể xác định các điểm yếu của mình và làm việc chăm chỉ hơn để nâng cao khả năng nghe hiểu của mình.

2.3. Cải thiện khả năng nghe hiểu của sinh viên Đại học Luật – Đại học Quốc gia Hà Nội thông qua kỹ thuật nghe chép chính tả

Dữ liệu từ nghiên cứu được thu thập thông qua

điểm số trước và sau khi học tiếng Anh kiểm tra nghe của 60 sinh viên trường Đại học Luật Đại học Quốc gia Hà Nội trong năm 2023 ở trình độ B1. Sự cải thiện kỹ năng nghe của học sinh được thể hiện thông qua sự khác biệt trong kết quả bài kiểm tra nghe của họ trước và sau khi đọc chính tả. Sinh viên đánh giá bản thân tăng nhiều vốn từ vựng hơn và có thể phản ứng ngay khi nghe thấy từ vựng được đọc trong bài nghe thay vì phải đoán từ như trước khi luyện nghe chép chính tả.

Tỉ lệ câu trả lời đúng trong các bài kiểm tra cũng tăng 21.3% so với bài làm của sinh viên trước khi luyện tập nghe chép chính tả. Khi được hỏi thái độ và ý kiến cá nhân đối với phương pháp nghe chép chính tả để luyện kỹ năng nghe và xử lý thông tin, hầu hết sinh viên tham gia khảo sát đưa ra ý kiến đồng tình (72,1%) hoặc rất đồng tình (5,2%) với hiệu quả mà phương pháp này mang lại đối với vốn từ vựng cũng như khả năng phản xạ của các em. Bên cạnh đó, cũng có một vài ý kiến cho rằng kỹ năng này khá mới, nhưng cũng giúp khơi gợi sự hứng thú trong quá trình học tập và tìm tòi thông tin.

Đối với câu hỏi về sự hiệu quả của phương pháp này đối với kỹ năng nghe hiểu thông tin nói chung cũng như trong giờ kiểm tra, phần lớn sinh viên cho rằng các em cảm thấy bản thân tiến bộ ở mặt từ vựng và phản xạ, cũng có một vài sinh viên cho rằng bài nghe trở nên dễ dàng hơn khi áp dụng tinh thần học hỏi có được từ việc luyện nghe chép chính tả và bản thân các em cũng có được thêm rất nhiều phương pháp học tập khác trong quá trình luyện tập, chẳng hạn như vốn từ vựng nâng cao, cải thiện khả năng phát âm và nhớ từ vựng và viết từ ngữ đúng chính tả hơn.

3. Kết luận

Cải thiện năng lực nghe của học sinh đòi hỏi các chiến lược và kỹ thuật giảng dạy hiệu quả nhằm vào các khía cạnh khác nhau của việc nghe hiểu. Một cách tiếp cận là sử dụng các tài liệu xác thực phản ánh các tình huống và bối cảnh thực tế, bao gồm các bản tin, podcast và các cuộc phỏng vấn (Harmer, 2007). Tài liệu xác thực cho phép người học thực hành các kỹ năng xử lý từ dưới lên, chẳng hạn như nhận dạng từ và câu, đồng thời xây dựng các kỹ năng xử lý từ trên xuống, chẳng hạn như dựa trên kiến thức và ngữ cảnh có sẵn. Ngoài ra, hướng dẫn rõ ràng về các chiến lược nghe và siêu nhận thức có thể giúp người học nhận thức rõ hơn về những khó khăn khi nghe của họ và phát triển các chiến lược hiệu quả để vượt qua chúng.

(Xem tiếp trang 204)

diện, phê các quan điểm sai trái trong lĩnh vực giáo dục - đào tạo.

Đây là biện pháp có ý nghĩa hết sức quan trọng trong đấu tranh phê phán với quan điểm “sùng ngoại”, “bài nội” trong giáo dục - đào tạo. Hiện nay, một số người chưa từng du học, chưa biết trình độ giáo dục của các nước như thế nào, nhưng đã bị lôi kéo, mua chuộc, nói xấu dân tộc, nói xấu chế độ chính trị, nức tiếng khen nền giáo dục phương Tây và chê bai nền giáo dục nước nhà. Thực tế cho thấy, không phải mọi người có tư tưởng “sùng ngoại”, “bài nội” trong giáo dục, đào tạo đều là chống đối hay có sự kỳ thị nền giáo dục nước nhà. Nhưng do trình độ nhận thức của họ còn hạn chế, chạy theo bệnh “thành tích”, tâm lý không chịu thua kém và đặc biệt sự kích động, lôi kéo của các thế lực thù địch, phản động dẫn đến tư tưởng “sùng ngoại”, “bài nội” vẫn còn “đất” để phát triển. Vì vậy, biện pháp quan trọng hơn cả để thu hẹp tư tưởng “sùng ngoại”, “bài nội”, bên cạnh sự khẳng định vị thế, uy tín của giáo dục Việt Nam bằng chính chất lượng giáo dục - đào tạo của đất nước được bạn bè quốc tế thừa nhận. Đồng thời, phải nêu cao tinh thần, trách nhiệm của mọi người dân và cả hệ thống chính trị đối sự nghiệp giáo dục - đào tạo của nước nhà; kiên quyết đấu tranh bác bỏ tư tưởng “sùng ngoại”, “bài nội” trong lĩnh vực giáo

dục - đào tạo.

3. Kết luận

Tư tưởng “sùng ngoại”, “bài nội” trong giáo dục, đào tạo không phải là vấn đề mới mà là vấn đề tồn tại dai dẳng gắn với thời kỳ quá độ ở nước ta, đồng thời là vấn đề phổ biến ở các nước đang phát triển. Do đó, tăng cường đấu tranh, phê phán những quan điểm sai trái trên sẽ góp phần bảo vệ vững chắc sự nghiệp cách mạng, bảo vệ đường lối giáo dục - đào tạo của Đảng; bảo đảm cho toàn Đảng, toàn dân ta xây dựng một nền giáo dục Việt Nam phát triển đúng định hướng, đáp ứng tốt yêu cầu đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế trong tình hình mới./.

Tài liệu tham khảo

1. Fukuzawa Yukichi (1872-1876), *Khuyến học*, Nxb Dân trí, Hà Nội, 2016.
2. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/1/2013 về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”*. Hà Nội
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

Cải thiện khả năng nghe hiểu.... (tiếp theo trang 148)

Bên cạnh việc nghe chép chính tả, tăng cường giảng dạy về âm vị học là phương pháp khác để nâng cao khả năng nghe. Theo nghiên cứu, nhận thức về âm vị học- khả năng kiểm soát âm thanh của ngôn ngữ và phân biệt nhịp điệu và kiểu âm thanh của từ - có mối tương quan tích cực với khả năng nghe hiểu (Gathercole & Baddeley, 1990). Người ta cũng phát hiện ra rằng hướng dẫn rõ ràng về các khía cạnh âm vị học của ngôn ngữ nói, chẳng hạn như trọng âm và ngữ điệu, giúp người học ngôn ngữ thứ hai nghe hiểu (Field, 2008).

Ngoài ra, tương tác với bạn bè và học tập hợp tác có thể cải thiện kỹ năng nghe bằng cách cho học sinh cơ hội trò chuyện với nhau một cách thân mật và tự nhiên (Swain, 2010). Cộng tác có thể giúp sinh viên cải thiện các kỹ năng từ dưới lên và từ trên xuống cũng như cung cấp cho nhau thông tin phản hồi hữu ích về hiệu suất. Ngoài ra, công nghệ có thể cải thiện việc học nhóm bằng cách cho phép học sinh thực hành nghe trong các tình huống xác thực với sự trợ

giúp của phương tiện truyền thông xã hội và các công cụ hội nghị truyền hình.

Cuối cùng, người học phải được tạo cơ hội thường xuyên để thực hành kỹ năng nghe của mình. Nó có thể được thực hiện thông qua nhiều hoạt động như câu hỏi đọc hiểu, đọc chính tả và viết tóm tắt. Phản hồi và đánh giá là rất quan trọng trong việc hỗ trợ phát triển khả năng nghe của người học vì chúng cho phép người học theo dõi tiến trình của họ và xác định các lĩnh vực cần cải thiện (Vandergrift & Baker, 2015).

Tài liệu tham khảo

1. Arono. (2014). Improving students listening skill through interactive multimedia in Indonesia. *Journal of Language Teaching and Research*, 5(1), 63-69.
2. Bowen, J. D., Madsen, H., & Hilferty, A. (1985). *TESOL Techniques and Procedures*. Heinle & Heinle Publishers
3. Field, J. (2008). *Listening in the language classroom*. Cambridge University Press.